

УДК 338.48:008(477)
DOI: 10.60022/2(5)-11S

Зубехіна Тетяна Василівна

кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Луцький національний технічний університет, Україна
ORCID: 0000-0001-9929-4405

Zubekhina Tetiana

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel and Restaurant Management
Lutsk National Technical University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-9929-4405

РЕГІОНАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ ЗБАЛАНСОВАНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ

Анотація. У статті розглянуто питання забезпечення збалансованого функціонування суб'єктів культурного туризму в регіональному вимірі. Здійснено класифікацію регіональних механізмів сталого розвитку на основі їх функціонального призначення, просторової специфіки, рівня культурного потенціалу та міжсекторальної взаємодії. Оцінено ефективність механізмів з урахуванням таких критеріїв, як довготривалий вплив, масштаб охоплення, гнучкість, інклюзивність та стійкість до зовнішніх ризиків. Виявлено, що найбільш результативними є ті інструменти, які орієнтовані на інтеграцію культури, економіки, освіти, туризму та місцевого самоврядування. На основі аналізу визначено ключові фактори сталого розвитку суб'єктів культурного туризму, серед яких: рівень інституційної спроможності, якість інфраструктури, активність громад та доступ до цифрових технологій. Особливу увагу приділено впливу глобальних тенденцій на регіональний туризм, зокрема цифровізації, пандемічних викликів і трансформації моделей туристичної поведінки.

Ключові слова: культурний туризм, регіональний розвиток, механізми управління, збалансованість, міжсекторальна взаємодія, інституційна спроможність, внутрішній туризм.

REGIONAL MECHANISMS FOR THE BALANCED FUNCTIONING OF CULTURAL TOURISM ENTITIES

Abstract. The article explores regional mechanisms that ensure the balanced functioning of cultural tourism actors in the context of the growing importance of this sector as a tool for socio-economic development and cultural heritage preservation. It is established that the effectiveness of cultural tourism depends not only on the availability of cultural and historical resources but also on the region's ability to build a resilient system of managerial, financial, social, and infrastructural mechanisms. The study offers a classification of these mechanisms based on functional features: institutional and managerial, financial and economic, social and communicative, cultural and educational, digital and informational, human resources and educational, and spatial and infrastructural.

The effectiveness of these mechanisms is evaluated based on criteria such as duration of impact, level of inclusiveness, resilience to external risks, adaptability to spatial conditions, and degree of cross-sectoral interaction. It is substantiated that balanced development is possible under the conditions of harmonizing economic, sociocultural, and environmental goals, active community engagement, responsible resource management, and the integration of cultural tourism into regional policy.

The article highlights key current challenges and global trends, including post-pandemic recovery, war-related threats, the rising popularity of domestic tourism, digitalization, and changing tourist behavior models. Examples from the Ukrainian context (based on 2024 tourist tax data) confirm the growing role of regional approaches in tourism governance. Recommendations are proposed for improving strategic decision-making at the regional level and developing policies oriented toward sustainable development.

Keywords: cultural tourism, regional development, governance mechanisms, balanced development,

cross-sectoral cooperation, institutional capacity, domestic tourism.

Постановка проблеми. У сучасних умовах зростання ролі культурного туризму як інструменту регіонального розвитку особливого значення набуває проблема збалансованого функціонування його суб'єктів. Туристичні ініціативи, орієнтовані на використання культурної спадщини, потребують не лише ефективного управління, а й узгодження економічних, соціокультурних, екологічних та інституційних інтересів. В умовах децентралізації, посткризового відновлення та конкуренції регіонів, особливої уваги потребує формування механізмів, що забезпечують рівновагу між потребами громади, бізнесу, держави та туриста. Актуальність теми зумовлена також необхідністю впровадження інтегрованих моделей регіонального розвитку, орієнтованих на довгострокову сталість, відповідальне ресурсокористування та локальну участь.

Культурний туризм сьогодні є одним із найбільш динамічних і перспективних напрямків у туристичній сфері. Він не лише сприяє економічному розвитку регіонів, а й відіграє ключову роль у збереженні та популяризації культурної спадщини, зміцненні національної ідентичності та міжкультурного діалогу. Однак, щоб культурний туризм був не просто прибутковою галуззю, а й інструментом сталого розвитку, необхідно забезпечити його збалансоване функціонування. Це означає, що економічні вигоди не повинні отримуватися за рахунок руйнування унікальних культурних та історичних об'єктів, а соціальні та екологічні наслідки мають бути ретельно прораховані та мінімізовані.

Останні десятиліття показали, що неконтрольований розвиток туризму може призвести до негативних наслідків, таких як масовий наплив туристів, комерціалізація культурних цінностей, втрата автентичності та надмірне навантаження на інфраструктуру. Ці проблеми стають особливо гострими в умовах війни та повоєнного відновлення, що є актуальним для України. У цей період культурні об'єкти та спадщина можуть бути під загрозою не лише через бойові дії, а й через нестачу ресурсів для їхнього збереження та відновлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сталого та збалансованого розвитку туризму досліджується як у вітчизняному, так і в міжнародному науковому дискурсі. Значну увагу приділено інтеграції економічних, екологічних та соціокультурних складових у стратегіях туристичного розвитку в працях науковців Матвійчук Л. [1], Босовської М. [2], Охріменко А. [3], Безуглої Л. [4], Єрко І. [5], Любіцевої О. [6], Колесник Т. [7], Шейко Ю. [8], Паньків Н. [9] та ін. Останні дослідження підтверджують актуальність переходу до збалансованих моделей розвитку культурного туризму, орієнтованих на інтеграцію локального потенціалу, участь громади, відповідальне управління ресурсами та міжрівневу взаємодію. Водночас зростає потреба у конкретизації регіональних механізмів підтримки суб'єктів цієї сфери, що й становить предмет цього дослідження.

Мета статті. Метою статті є виявлення, класифікація та оцінка ефективності регіональних механізмів, що сприяють збалансованому розвитку та функціонуванню суб'єктів культурного туризму, з урахуванням просторової специфіки, культурного потенціалу та міжсекторальної взаємодії.

Виклад основного матеріалу. Ефективне функціонування суб'єктів культурного туризму (готелів, туристичних фірм, музеїв, театрів, історичних комплексів, етнографічних центрів тощо) є ключовим для збереження та популяризації регіональної ідентичності. Однак, на відміну від інших видів туризму, культурний туризм має свої особливості, що вимагають специфічних підходів до управління. Ці особливості проявляються насамперед у регіональному контексті, де кожен регіон є унікальною екосистемою зі своїми історичними, соціальними, економічними та природними чинниками.

Класифікація регіональних механізмів збалансованого розвитку суб'єктів культурного туризму дозволяє систематизувати інструменти впливу відповідно до їх функціонального призначення, просторових умов, ресурсного потенціалу та характеру взаємодії між секторами. У сучасних умовах ефективність культурного туризму значною мірою визначається здатністю регіону сформувати комплексну систему підтримки – від інституційних і фінансово-економічних до інформаційно-цифрових та соціально-комунікаційних механізмів [11]. Збалансований розвиток суб'єктів цієї сфери неможливий без урахування локальних особливостей, рівня культурного капіталу, інфраструктурного забезпечення та активної участі громади. Таким чином, запропонована класифікація механізмів дає змогу визначити найбільш доцільні форми регіонального управління культурним туризмом з точки зору інтеграції економічних, соціокультурних та екологічних цілей (таблиця 1).

Таблиця 1

Класифікація регіональних механізмів збалансованого розвитку суб'єктів культурного туризму

Тип механізму	Сутність і приклади	Просторова специфіка	Очікуваний ефект
Інституційно-управлінські	Розробка регіональних стратегій, програм розвитку, створення туристичних кластерів	Варіюється залежно від моделі управління (область, громада, ОТГ)	Координація, стабільність, довгострокове планування
Фінансово-економічні	Грантові програми, місцеві бюджети, пільгове оподаткування, державно-приватне партнерство (ДПП)	Рівень фінансової автономії регіону, інвестпривабливість	Стимулювання бізнесу, збереження об'єктів, модернізація інфраструктури
Соціально-комунікаційні	Залучення місцевих громад, консультації, просвітницькі кампанії	Рівень соціального капіталу, активність НУО	Легітимність проєктів, підвищення культурної ідентичності
Культурно-просвітницькі	Підтримка локальних ініціатив, фестивалі, проєкти з нематеріальної спадщини, ревіталізація	Залежить від насиченості культурних ресурсів	Збереження спадщини, підвищення туристичної привабливості
Інформаційно-цифрові	Цифрові карти, віртуальні тури, регіональні туристичні портали, мобільні додатки	Наявність ІТ-інфраструктури, покриття інтернетом	Збільшення охоплення аудиторії, маркетинг регіону
Кадрово-освітні	Підготовка гідів, менеджерів туризму, крос-секторальна освіта (культура + економіка + ІТ)	Освітня мережа, профільні навчальні заклади	Професіоналізація сфери, підвищення якості туристичних послуг
Просторово-інфраструктурні	Розвиток транспортної доступності, адаптація пам'яток, таблички, навігація, зони рекреації	Географія, рельєф, розміщення об'єктів спадщини	Фізична доступність, інклюзивність, збільшення туристичних потоків

Джерело: складено автором

Збалансоване функціонування суб'єктів культурного туризму в регіонах можливе лише за умови комбінованого застосування різних механізмів, адаптованих до ресурсного потенціалу, культурної специфіки та інституційної спроможності території. Особливо ефективною виявляється модель міжсекторальної взаємодії на рівні регіону, що поєднує культуру, економіку, туризм, освіту й управління. Проведена класифікація механізмів дозволяє не лише впорядкувати інструменти регіонального впливу на розвиток суб'єктів культурного туризму, а й створює основу для їх подальшої оцінки з точки зору ефективності. Зважаючи на просторову специфіку, рівень залучення локальних стейкхолдерів та міжсекторальну взаємодію, доцільним є аналіз того, наскільки ці механізми сприяють досягненню збалансованого розвитку в реальних умовах регіонів. Оцінка ефективності дає змогу виокремити найрезультативніші підходи, виявити обмеження та визначити напрями для посилення політик у сфері культурного туризму. Зокрема,

- системність і комплексність, яка може бути висока у випадку інтегрованого підходу (поєднання культурної, соціальної, економічної політики);
- ґручність і адаптивність, може бути сильною перевагою при локальному управлінні (ТГ, громади);
- тривалість впливу (довготривалість), у цьому випадку найбільшу ефективність мають інституційні, кадрові й інфраструктурні механізми;
- масштаб охоплення суб'єктів, є обмежений у фінансових (через конкуренцію) – широкий у просвітницьких та комунікаційних механізмах
- інклюзивність, висока при соціальній участі громади, слабка при централізованому управлінні;
- стійкість до зовнішніх ризиків, найбільш стійкими є ті, що базуються на локальному партнерстві та культурній ідентичності.

Оцінка ефективності регіональних механізмів дозволила виявити як сильні сторони їх впливу на розвиток суб'єктів культурного туризму, так і низку структурних обмежень. Це, своєю чергою, обґрунтовує необхідність глибшого аналізу ключових факторів, що безпосередньо визначають сталість і збалансованість функціонування суб'єктів у регіональному середовищі. Розуміння цих факторів є критично важливим для формування практичних рекомендацій та забезпечення довготривалого позитивного впливу туризму на соціально-економічний розвиток територій (рис. 1).

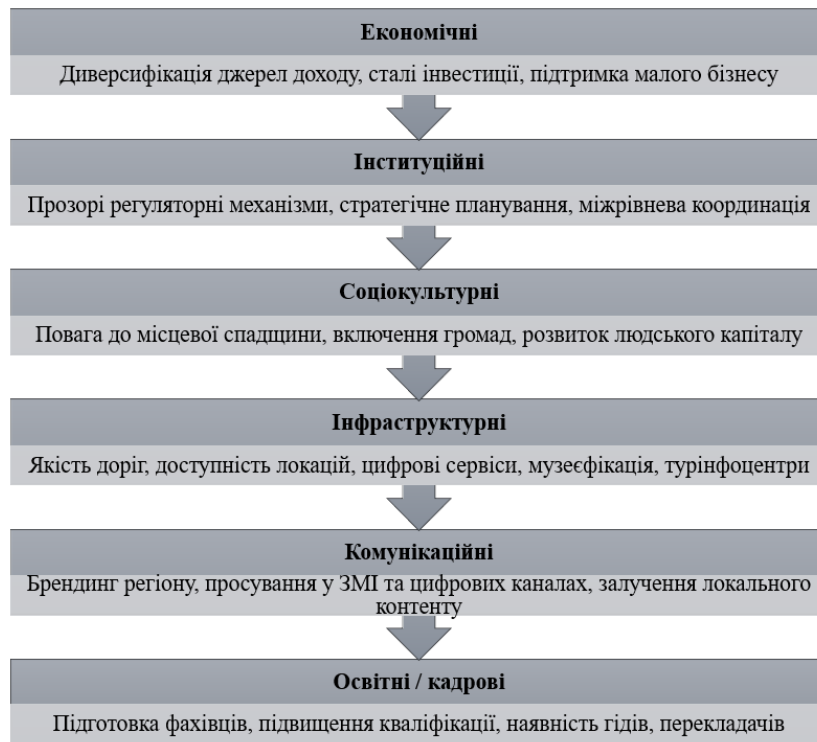

Рис. 1. Ключові фактори сталого розвитку суб'єктів культурного туризму
Джерело: сформовано автором

Розгляд ключових факторів та обмежень сталого розвитку суб'єктів культурного туризму на регіональному рівні дозволяє чітко окреслити внутрішні умови їх функціонування. Водночас для цілісного розуміння сучасного стану та перспектив цієї сфери необхідно враховувати й глобальні тенденції, що формують зовнішнє середовище розвитку туризму. Глобальні виклики такі як пандемія, воєнні конфлікти, цифрова трансформація та екологічні загрози суттєво впливають на характер туристичного попиту, моделі управління, міжсекторальні взаємозв'язки та стратегії збалансованого зростання (табл. 2). Саме в цьому контексті набуває значення аналіз динаміки міжнародних показників, що відображають масштаби трансформацій туристичного сектору в останні роки.

Таблиця 2

Глобальні тенденції розвитку туризму (2019-2023)		
Рік	Показник	Значення / Зміна
2019	Частка туризму у глобальному ВВП	10,4 % (~\$10,3 трлн)
	Частка у світовій зайнятості	10,5 % (334 млн осіб)
	Міжнародні туристичні витрати	\$1,8 трлн (6,8 % світового експорту)
2020	Зменшення ВВП у туризмі через пандемію	-\$4,9 трлн (-50,4 %)
	Частка туризму у ВВП	5,3 %
2021	Зростання внеску туризму у ВВП	+ \$1 трлн (+21,7 %)
	Частка туризму у ВВП	6,1 %
	Відновлені робочі місця у галузі	18,2 млн (+6,7 %)
2023	Частка туризму у ВВП	9,1 %
	Зростання порівняно з 2022	+23,2 %
	Відставання від рівня 2019	-4,1 %
	Створено нових робочих місць	27 млн

Джерело: складено авторами за даними [10]

Після глибокої кризи у 2020 році туризм демонструє швидке відновлення, підтверджуючи свою ключову роль у глобальній економіці як міжсекторального драйвера розвитку. Стійкість галузі та позитивна динаміка підкреслюють важливість інвестицій у регіональні механізми підтримки,

цифровізацію, інфраструктуру та сталий розвиток.

Згідно з офіційними даними, у 2024 році туристичний збір в Україні досяг 273,1 млн грн, що демонструє зростання на 16 % у порівнянні з 2021 роком [12]. Така динаміка вказує на поступове відновлення туристичної галузі, попри триваючі безпекові та економічні виклики. Як свідчить аналітика Державного агентства розвитку туризму, основні обсяги надходжень забезпечили Київ, Львівська, Івано-Франківська, Черкаська, Закарпатська та Дніпропетровська області (рис. 2).

Рис. 2. Обсяги туристичного збору у 2024 році по ключових регіонах України
Джерело: сформовано автором за даними [12]

Цей зростаючий тренд підкреслює не лише стабілізацію внутрішнього ринку, а й збільшення популярності внутрішнього туризму, оскільки українці активніше досліджують національні культурні та природні ресурси.

У 2024 році Київ зібрав 49,2 млн грн туристичного збору, що на 61 % перевищує показник 2023 року (30,4 млн грн). Це свідчить про відновлення попиту на культурно-пізнавальні візити, ділові поїздки, а також активну участь Києва у міжнародних заходах. Роль грає також історико-культурний потенціал та розвинена туристична інфраструктура. Львівська область у 2024 році акумулювала 47,1 млн грн, що майже повторює рівень 2023 року, але на 14 % більше, ніж у 2022 році. Львів і надалі приваблює завдяки архітектурній спадщині, фестивалній активності та розвиненому готельно-ресторанному сектору [12].

Івано-Франківщина демонструє найшвидше зростання – +84 % до рівня 2022 року, з туристичним збором у 20,4 млн грн у 2023 році. Такий приріст пояснюється високим попитом на гірський та активний туризм, а також розвитком сільської гостинності [12]. У 2024 році Закарпатська область отримала 23,1 млн грн, що на 19 % більше, ніж у 2022. Регіон приваблює термальними курортами, унікальними маршрутами та прикордонним розташуванням, що забезпечує приплив туристів з-за кордону. У 2024 році Черкащина збрала 23,5 млн грн, що демонструє позитивну динаміку порівняно з 2023 роком (21,5 млн грн). Туристів приваблюють Шевченківський національний заповідник, природні парки та розвиток зеленого туризму [12].

На півночі України спостерігається помірне зростання, зокрема, Житомирщина: +19 %; Сумщина: +39 %; Чернігівщина: +9 %. Регіони розвивають природно-рекреаційні ресурси та зберігають інтерес до історичних маршрутів. Одеська та Миколаївська області демонструють позитивну, але стриману динаміку, зважаючи на безпекові ризики. Одещина залишається привабливою завдяки морському туризму, Миколаївщина розвиває екотуризм. У східних регіонах – Харківській, Донецькій, Луганській областях та на Херсонщині – спостерігається суттєве скорочення туристичного потоку. Обмежений доступ, ризики та руйнування інфраструктури негативно впливають на надходження до бюджетів.

Незважаючи на складну безпекову ситуацію, туристична галузь України демонструє ознаки відновлення, що підтверджується стабільним зростанням надходжень у більшості регіонів. Лідерські позиції утримують Київ і Західна Україна, тоді як нові туристичні ініціативи активно формуються у центральних і північних областях. Внутрішній туризм стає важливим фактором соціальної єдності та економічної активності в умовах кризи.

Висновки. У результаті проведеного дослідження було встановлено, що збалансоване функціонування суб'єктів культурного туризму в регіональному контексті є складним багаторівневим процесом, що потребує інтеграції інституційних, фінансових, соціальних, інфраструктурних та інформаційно-цифрових механізмів. Запропонована класифікація дозволила систематизувати регіональні механізми відповідно до просторової специфіки, культурного потенціалу та характеру взаємодії між секторами.

Оцінка ефективності регіональних механізмів показала, що найбільшу результативність забезпечують ті інструменти, які базуються на міжсекторальному партнерстві, враховують локальні ресурси, залучають громаду та мають довготривалий вплив. Водночас виявлено низку обмежень – від недостатнього фінансування до слабкої координації між суб'єктами та нерівномірного просторового розвитку.

Аналіз ключових факторів сталого розвитку, а також глобальних тенденцій (цифровізація, безпекові ризики, зміна туристичних моделей поведінки), засвідчив, що культурний туризм може стати рушієм соціально-економічної стійкості регіонів. Це можливо за умов адаптивного регіонального управління, посилення освітніх і просвітницьких ініціатив, свідомого споживання ресурсів і підтримки культурної ідентичності.

Таким чином, для досягнення збалансованого розвитку суб'єктів культурного туризму в регіонах України необхідно розвивати адаптивну, партнерську модель управління, яка дозволяє забезпечити сталість, ефективність та інклюзивність туристичної діяльності в умовах посткризових трансформацій.

Література

1. Matviichuk, L., Korsak, V., & Knysh, S. (2024). Development of partnership relations between hospitality industry entities amid Ukraine's European integration process. *Economic Forum*, 14(2), 17-26. DOI: <https://doi.org/10.62763/cb/2.2024.17>
2. Босовська М., Бовш, Л., Охріменко, А. (2022). Цифрова трансформація технологій маркетингу. *Scientia fructuosa*, Том 144, №4. С.52–71. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2022\(144\)04](https://doi.org/10.31617/1.2022(144)04).
3. Охріменко, А., & Антоненко, І. (2023). Інноваційні проєкти розвитку суб'єктів туристичного та готельного бізнесу. *Економіка та суспільство*, (57). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-43>
4. Безугла, Л., Белобородова, М., & Герасименко, Т. (2022). Формування інклюзивно-реабілітаційного туризму в Україні. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*, (2 (6)), 20-25. DOI: [https://doi.org/10.32782/2708-4949.2\(6.2022.4](https://doi.org/10.32782/2708-4949.2(6.2022.4)
5. Єрко, І. (2023). Сталий та безпечний розвиток туризму як один з критеріїв трансформації конкурентного потенціалу суб'єктів туристичної індустрії. Підприємництво та інновації. Випуск 29. С. 7-14. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/29.1>
6. Смирнов, І., & Любіцева, О. (2022). Відкладений попит на туристичні послуги як чинник розвитку туризму в постпандемічний час у світі та в Україні. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм, 5(1), 6–26. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7603.5.1.2022.261993>
7. Колесник, Т., & Багнета, В. (2024). Особливості розвитку рекреаційного туризму в територіальних громадах регіону. *Економіка та суспільство*, (60). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-45>
8. Шейко, Ю. (2023). Інновації в hr-менеджменті готельно-ресторанного бізнесу. *Економіка та суспільство*, (54). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-9>
9. Паньків, Н., & Сагайдак, В. (2022). Організація культурно-пізнавального туризму. сучасний стан та тенденції розвитку в Україні. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 310(5(1)), 58-71. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-10](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-10)
10. Kulyniak, I. (2025). Assessment of the state and development trends of the tourism sector in Ukraine. *Philosophy, Economics and Law Review*. 2025. Vol. 5, No. 1 DOI: 10.31733/2786-491X-2025-1-70
11. Зубехіна, Т. (2025). Регіональна оцінка тенденцій розвитку суб'єктів культурного туризму. *Інвестиції: практика та досвід*. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.9.88>.
12. Державне агентство розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>

References

1. Matviichuk, L., Korsak, V., & Knysh, S. (2024). Development of partnership relations between

hospitality industry entities amid Ukraine's European integration process. *Economic Forum*, 14(2), 17-26. DOI: <https://doi.org/10.62763/cb/2.2024.17>

2. Bosovska M., Bovsh L., Okhrimenko A. (2022). Tsyfrova transformatsiia tekhnolohii marketynhu [Digital transformation of marketing technologies]. *Scientia fructuosa*, Tom 144, №4 (Ver 2022), pp.52–71. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2022\(144\)04](https://doi.org/10.31617/1.2022(144)04).

3. Okhrimenko, A., & Antonenko, I. (2023). Innovatsiini proiekty rozvytku subiektiv turystychnoho ta hotelnogo biznesu [Innovative development projects subjects of the hotel business]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-43>.

4. Bezuhla, L., Bieloborodova, M., & Herasymenko, T. (2022). Formuvannia inkliuzyvno-reabilitatsiinoho turyzmu v Ukraini. [Ormutation of inclusive rehabilitation tourism in Ukraine]. *Innovatsii ta tekhnolohii v sferi posluh i kharchuvannia*, (2 (6), 20-25. DOI: [https://doi.org/10.32782/2708-4949.2\(6.2022.4](https://doi.org/10.32782/2708-4949.2(6.2022.4)

5. Ierko, I. (2023). Stalyi ta bezpechnyi rozvytok turyzmu yak ody z kryteriiv transformatsii konkurentnogo potentsialu subiektiv turystychnoi industrii. [Sustainable and safe development of tourism as one of the criteria for transforming the competitive potential of tourist industry subjects]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*. (29), 7-13. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/29.1>

6. Smyrnov, I., & Liubitseva, O. (2022). Vidkladenyi popyt na turystychni posluhy yak chynnyk rozvytku turyzmu v postpandemichni chas u sviti ta v Ukraini. [Deferred Demand for Tourist Services as a Factor of Tourism Development in the Post-Pandemic Period in the World and Ukraine]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnogo universytetu kultury i mystetstv. Serii: Turyzm*, 5(1), 6–26. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7603.5.1.2022.261993>

7. Kolesnyk, T., & Bahnet, V. (2024). Osoblyvosti rozvytku rekreatsijnoho turyzmu v terytorialnykh hromadakh rehionu. [Features of recreational tourism development in the territorial communities of the region]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (60). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-45>

8. Sheiko, Y. (2023). Innovatsii v hr-menedzhmenti hotelno-restorannoho biznesu. [Innovations in hr management of the hotel and restaurant business]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (54). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-9>

9. Pankiv, N., & Sagaydak, V. (2022). Orhanizatsiia kulturno-piznavalnogo turyzmu. suchasnyi stan ta tendentsii rozvytku v Ukraini. [Organization of cultural and cognitive tourism. current state and development trends in Ukraine]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 310(5(1), 58-71. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-10](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-10)

10. Kulyniak, I. (2025). Assessment of the state and development trends of the tourism sector in Ukraine. *Philosophy, Economics and Law Review*. Vol. 5, No. 1 DOI: [10.31733/2786-491X-2025-1-70](https://doi.org/10.31733/2786-491X-2025-1-70)

11. Zubekhina, T. (2025). Rehionalna otsinka tendentsii rozvytku subiektiv kulturnoho turyzmu, [Regional assessment of development trends of cultural tourism entities]. *Investytsiyni: praktyka ta dosvid*, (9). DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.9.88>.

12. Derzhavne ahentstvo rozvytku turyzmu Ukrainy. [State Agency for Tourism Development of Ukraine]. (2024). Retrieved from <https://www.tourism.gov.ua/>. (accessed July 26, 2025).